



Notes i Comentaris

L'arma de la democràcia

Quan érem jovenets n'havíem oït molts elogis de «l'arma de la democràcia». Aquesta arma, que els vells liberals i republicans en parlaven amb tant d'entusiasme, era el vot. Pel vot hi havia hagut lluites sagnants. El sufragi universal era — o ho semblava — l'espantall dels conservadors i reaccionaris d'aquella època.

Temps després, «l'arma de la democràcia» semblava cosa de broma. El vot era un dret tan poc dret, que provocava somriures i ironies. Els vells liberals en devien sentir una gran tristesa d'aquell fracàs. Aquella arma, que ells creien que havia de capgirar el món, era l'esca de la corrupció, i els barruts i desaprensus hi jugaven a burlar-se dels «drets de ciutadania».

Ara, però, hem de fer honor a aquells homes d'idees pacifistes que, en oposició als que predicaven la violència — i la practicaven — ells hi oposaven sempre, com la màxima esperança, la seva fe en l'exercici del sufragi. Ara el vot és, efectivament, una arma. És l'arma més formidable de què disposa el poble quan aquest, conscient de la pròpia voluntat, va decidit a fer-la prevaler per damunt de la força. Sempre que sigui el poble i no les clientele polítiques, el qui vulgui usar-la aquesta arma de la democràcia, sempre, com ara — i com els anys 1931 i 1933, — servirà per a expressar els anhels — ben guiats o no — de les multituds.

Els «independents»

En política mai no hem cregut els que es diuen «independents». Ni en política ni en cap d'aquests grans moviments col·lectius que commouen les multituds.

El mot «independent» — o «neutral», tant li és, — és gairebé sempre una disfressa. És la disfressa dels que volen quedar bé amb tothom. Quan els dies apassionants de la guerra europea, el mot «neutral» ja era l'equivalent de «germanòfil». Neutrals ho eren tots els que s'esfereïen davant la possibilitat de que el nostre poble fos portat a l'horrible carnatge. Però apart aquesta neutralitat, tan explicable, cada ú era partidari dels francesos o dels alemanys. No hi havia ningú, per neutral que fos, per contrari a la guerra que fos, que no se sentís endut per un o altre dels dos grans corrents que movien tot el món i el trontollaven. O s'era aliadòfil o s'era germanòfil. Però aquí els germanòfils es

deien neutrals.

En política passa una cosa semblant. Els homes, pensin com vulguin, poden estimar i defensar la seva independència. Però això no és ésser independent. Perquè tots, quan la lluita ha començat, tots voten perquè guanyin els uns o els altres.



L'home del dia, **Lluís Companys**, vist per Damesón.

Els conservadors, però, els partidaris de l'*status quo* i del *noli me tângere*, són els més propensos a atribuir-se aquesta posició ambigua dels independents. Són els que — endebades, naturalment, — volen fer creure que ells estan per damunt del bé i del mal.

Aquesta mena d'independents, com tots els que es diuen *ministratius*, un dia o altre es destapen i nosaltres som els primers a respectar-los. A l'hora de la veritat, la majoria es deixen caure tots del mateix cantó.

Tal com aquells «neutrals», que acabaven tots cantant l'*Über alles* de la germanofilia.

Gràcies, senyor Portela

Fórem uns desagraïts que no tindriem perdó de Déu, si públicament no mostréssim el nostre agraïment al senyor Manuel Portela i Valladares «pel favor que ens ha fet». I nosaltres ho serem tot, però malagraïts a desagraïts no que no ho som.

Per això avui donem gràcies a l'ex-president del Govern espanyol per haver-nos lliurat, tots aquests dies, de l'atabalament de la ràdio. Mai no li serà prou agraït per

la gent de sa casa aquest gest que sembla tan senzill de tancar les aixetes de les emissores per a la propaganda electoral. Encara ens recordem d'aquell discursar etern d'altres eleccions no molt llunyanes, i d'aquells sermons dominicals «al poble de Catalunya», i, sobre tot, d'aquella nit que la veu rogallosa de la ràdio ens va destruir els nervis amb aquell soroll de canonades i l'espetec de les metralladores i aquells crits de «Catalans!» i les notes sarcàstiques del «Virolai» i «Els fadrins de Sant Boi».

Des d'aquells dies de tanta disbaixa i sobre tot des d'aquella nit d'octubre, sentim una aversió a l'oratori radiada. I és aquesta aversió que ens mou a agrair al senyor Portela l'ordre, tan ben donada, perquè la ràdio tots aquests dies ens hagi deixat viure amb tranquil·litat.

Que ja costa bé prou de viure i de viure amb tranquil·litat encara més!

El campanar és d'esquerra

Tant que ens pensàvem conèixer la nostra ciutat i encara no sabíem que el campanar fos d'esquerra. És clar que ara d'esquerra ho és tot hom; però és que el campanar ho és ara i ja ho era abans: com els bons.

Un amic ens ho va dir:

—Des del carrer on ara teniu la vostra casa els de LA GRALLA, on us sembla que és el campanar? A la dreta o a l'esquerra de La Unió Liberal?

Nosaltres, és clar, diguérem que a la dreta. La posició natural del campanar, ens semblava que forçosament havia d'ésser a la dreta de La Unió Liberal.

Però no és així. I ens clamavem, en aquesta hora solemne, a declarar que vivíem als llims. El nostre campanar és a l'esquerra de La Unió Liberal. I el qui ho dubti, el convidem a fer-li veure tan clar com aquest sol que devegades ens il·lumina que el campanar, vist del carrer de Josep Umbert, estant i mirat des de la vorera del davant de casa, es veu a l'esquerra de La Unió Liberal, — i no a la dreta com ens pensàvem i com pensa molta gent — una mica més enllà de la placeta del Peix.

Nosaltres, primerament ens creïem que aquell campanar no era el de la parròquia; que era el de la capella de les Germanes Carmelites; però hem comprovat que aquí no hi ha altre campanar que aquest simpàtic campanar gòtic de vuit finestrals coronat de ferros brodats, que ja de sempre, els que tenen ulls i s'hi han fixat, l'han vist a l'esquerra.

PLACID